

זרות ווואס אייערעד עלטערן און עלטערנס עלטערן האבן דערפונ
ニישט געווואסט. נו ווואס האט געברעננט דערצו איז אידישע מיידלער,
וועלכע זענען פון אלע פריערדיגע אוד-אלטע צייטן געווען אויס-
געצייכנט מיט זיינער צניעות, שעמעוזדיגקייט, איזדליךיט, איזינגע-
צוייגנהייט, און היינט ליידער טראפעט זיך וועטונגס הוייפט שטרעונג
אייז צו ניין איין-טעאטער, מאזוי, מואוי, קינגא, קארוז, עפנטליךע
שפאנציר פלאצעער, און בי דיא פארשיידען עפנטליךע פרגענונגס
זו זיין אלעמאַל די ערשות, און זיינ ערמען זיך נישט צו ניין
איין דער-עפנטליךיט האלב אנטבלויזט. בפרט איין די זומער החדש
ווען מאָנטלויפט פון די היינט אָפְּרִישֵׁן זיך בַּיִם וואָסער, איין פאר-
שידענע זומער פלאצעער מזע מען האבן גראום השגחה נישט צו
באָדוֹן זיך וואָס עס קען קומען צו תערובות, אָדָעָר אוֹיפֶּן אָנוֹן
פלאָץ וואָס עס קען קומען דערצו אָז מַזְאֵל קענען געווען ווערן פון
דורכנייער, אָפְּילּוּ מַבָּאָמְעָדְקָט פון סִיְּוִי ווֹו ווֹוִיטָה, אָנוֹן אָוֹדָאי נישט
אנטאנ דאס פריצות'דייגע בגין ווֹאָס אָיז בַּיִם די אָוִיסְגָּעָלָסְעָנָע ווּעלט
בָּאַשְׁטִימָת צוֹם שווימען. אָזָא אָוִיסְגָּעָלָסְעָנָע פְּרָעָכָהִיט קען נָאָר
זִין די רָעָזְלָטָאָטָן פון דער נִישְׂטָאַיְדִּישָׂעָר עֲרָצִיאָוָנָג, די נִישְׂטָאַיְדִּישָׂע
חברותא אָנוֹ דאס לִיעְנָעָן רָאָמָּאָנָע.

דעריבער מײַנע טײַיערע ברידער אונ שׂוועטער שִׁיחֵי', איך
בעט איך נאכאמאל לטען כבוד שמו יתברך ולמען תורה הקדשה
ולמען אבותינו הקדושים, לאמר בעסער אכטזונג געבן אויפֿ מאָטקייט
טעכטער אונ מיר זאלן געבן אונזער גראטטע אויפֿ מאָטקייט
זו ערציען זוי אין אידישן גויטט. ווי דער מדרש זאגט בי' ברכת
כהנים (פרשנשא יא, ה) יברך השם בבניהם וישראל בבנות
שצראיכות שמירה, טעכטער דארפּן מער אויפֿ מאָטקייט, מער פֿאָר-
זיבטיגקייט, מען דארפּ זוי מער אונ בעסער צו היטן. לאמר טאן
אלעם ווּאַס מיר האבן בכח צו טאן, וועט השײַית זוי אויך היטן,
אונ טַיְעָלָן קָאָגָן סִיעָתָא דְשָׁמְיָא צו ערציען זוי אויפּן עכטן
אידישן נאָגָן, בָּנָן זֶה זֶה נִשְׁתַּחֲוֵן שְׁעַמְעָן מִת אָנוּזערע
קִינְדָּעָטָן מִת אָנוּזערע אַלעַן אַיבָּעָר הַוְּנָדָרָת אָנוּ צְוֹאָנְצִיב יָאָר שְׁתִּין
פֿאָר זַיְן גְּרָעַסְטָן רִיכְטָר שְׁטוֹלָן, ווּאַס קִינְגָּר
אַוְיסְהִיטָן. ווי אָנוּזערע חַכְמִים זֶל זָגָן
עַלְטָעָרָן ווּאַס לָאָזָן אַיבָּעָר אוֹיפּ דָעָר ווּעַלְטָעָרָן

אמירה לכת יעקב

קינדרע וואם פירן זיך בדרכ' היישר, ערליך און אידיש, אויז דאס דיא גראמעטער טובה פאר די עלטערן אויפֿן עולם האמת, און ביימ' יומן הדין דער גראמעטער מליעץ יושר.

בזוכות זה וועלן מיר זוכת זיין צו זען אידיש נחת פון אלע אונזערע זיין און טעכטער און שיינע אידישע דורות, עדיז נזוכה לראות בנחמת ציון וירושלים ולביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

נגמר בשנת תרפ"ד לפ"ק, ערבע ראיין חדש מנהם אב.

וללא שאני ירא מאיסוד רבית דברים, הייתי מזכיר שם הקצינים והנגידים אשר עזרו בהלואה להדפסת הספר.

עיין (ילקוט רות) רמז תר"ד וז"ל ר' כהן ור' יהושע דמכוין בשם ר' יהושע בן לוי לשעבר אדם עושה מצוה נביא כורתבה, ועכשו adam העשה מצוה מי כורתבה אליו ומלך המשיח והקב"ה חותם על ידיהם (פריער איז א מענטש פלאגט טאן א מצוה האט עס דער נביא פארשריבן, אבער היינט איז א מענטש טוט א מצוה, וועדר שריבט עס אויפֿ? אליו הנביא און דער מלך המשיח פארשריבן די מצוה און הקדוש ברוך הוא חתמאעט אונטער וואם זיין האבן געשריבן) שנאמר איז נדברו יראי ה' וככ' ישלם השם פעלם זיהא משכורותם שלמה מעס ה'צ' ומגangleין זכות ע"י זכאי, וכל המזוכה את הרבים וככ', והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד.

המו"ל

* * *

כל מלאכת הקדוש מתחילה ההדפסה עד גמר
 נעשה על ידי אנשים החרידים לדבר ה' שומר
 חר לא נתעדב במלאכנתנו

שמות המתנדבים

סג

הטيبة ה' לטוביים ולישראלים בלבותם, אשר התנדבו לחתת מהונם סך
מטויים וחגון להדפסת ספר הזה. וחלק מהם נתנו לעילוי נשמת
אבותיהם ומשפחתם ע"ה, כמאמրם ז"ל טפרסמיין עושי מצות.
כלם יעדמו על הברכה בשפע הצלחה מן השמים ויתברכו מטעון
הברכות בכל מילוי דמיון.

ר' חיים בערגער נ"י נוי סקווער נכד המחבר זצוק"ל
לע"ג אבותיו

משה בן מוח"ר בנימין ט' סיון תש"ה
ריול בת ירמיהו י"ז תמוז תש"ד

חוותנו פנחם בן יהודה צבי ריביכמן ב"ט תשרי תש"ה
זיסל בת יצחק מאיר ח' תמוז תש"ד הי"ד

לע"ג אכרהם צבי בן חיים אונגאר מ"ס מחנה אברהם בן אחוות
של המחבר זצוק"ל

חוות לאה בת ישעיה הכהן בת אחוות של המחבר זצוק"ל
י"ז תמוז תש"ד הי"ד

ר' שלמה פרידמן נ"י ניוטרא

לע"ג חמיו בן ציון בן אשר (בערגער) ע"ה נכד המחבר, כ"ז תשרי
وابיו אשר בן מוח"ר בנימין המחבר זי"ע

ר' אפרים בן שמואל חיים פרידמן נ"י תלמיד המחבר זי"ע
לע"ג אמו חנה בת מרדי זינגר ע"ה

ר' יוסף קאנין נ"י אנטווערפערן, תלמיד מובהק של המחבר זי"ע
לע"ג אמו ומאהבתו שנעקה"ש באישווין א' סיון תש"ד הי"ד

ר' שוואץ נ"י אנטווערפערן, תלמיד המחבר זי"ע
לע"ג חוריו וחותמו הי"ד

ערצאנ ע"ה תלמיד מובהק של המחבר זי"ע
ימיו כ"ט מנהב אב תשכ"ט

בני כלב געתטעטנער נ"י נייפעט
לע"ג אביהם כלב בן שלמה ע"ה, י' כסלו תש"ז

ולע"ג אליעזר דוד בן שלמה ע"ה געתטעטנער נייפעט, כ' סיוון תשט"ז

ר' דוד ואחיו ר' יעקב אללי זונגער נ"י תלמידי המחבר זי"ע
לע"ג אביהם אהרן משה בן מרדכי געקת"ש תש"ד
ואמם חי' בת אברהם צבי, ה' תמווע תשכ"ח
ואחיהם אפרים ומשפחתו שנעקה"ש הי"ד

ר' מנחם מענדל סג"ל ראתה נ"י מפאלדעש תלמיד המחבר זי"ע
לע"ג אביו אשר חיים בן יעקב מרדכי ע"ה, י' אדר ראשון תשכ"ז
לע"ג דוב בן גדי' זאב הכהן, בילא בת ישע'י הכהן, י"ב סיוון תש"ד.
יוסף יצחק בן מאיר ה' אדר"א תש"ג הי"ד

שמעון בן אברהם י"א כסלו תש"ל

לע"ג משה אביגדור בן יוסף אריה, ב' דר"ח מרוחשון
חנה בת יודא, כ"ד אייר
יודה לייביש בן יעקב צבי הכהן, ב' סיוון
צירל בת יצחק אייזיק, י' תמווע

ר' חיים בערגעט נ"י שאלאטוואדקערט יצ"ו שמייע לתרגם הספר
ללשון אידיש המתודבר בינוינו

ר' שמעון חיים לאווענשטיין נ"י
ר' מרדכי גרובער נ"י
ר' גבריא' פלאם נ"י
ר' יעקב אליעזר גריננוואלד

תרת חנה בת צערל פערל אוננגאר תה'י לארי'ו
לנו בספר (אמירה לבת יעקב) מדפוס היישן
המתודבר בינוינו.